

İlgili Kanun / Madde
818 S.BK/51,60,125

T.C
YARGITAY
21. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2006/152
Karar No. 2006/1979
Tarihi: 06.03.2006

- İŞVERENİN MİRASCILARININ SORUMLULUĞUNUN SÖZLEŞMEDEN KAYNAKLANMASI
- HAKSIZ FİİLDEN KAYNAKLANAN ZAMAN AŞIMI SÜRESİ İLE SÖZLEŞMEDEN KAYNAKLANAN ZAMAN AŞIMI SÜRESİNİN FARKLI OLMASI
- HAKSIZ FİİL ZAMAN AŞIMININ BAŞLAMASI İÇİN ZARARIN KAPSAM VE SONUÇLARININ ÖĞRENİLMESİNİN GEREKMESİ
- KAZALIYLA BİRLİKTE OTURMAYAN KARDEŞLERİN MANEVİ TAZMİNAT TALEP EDEMEYECEĞİ

ÖZETİ: İşverenin mirasçılarının, sözleşmeden doğan bir sorumluluğu olduğu halde, TEDAŞ'm sorumluluğu haksız fiilden doğmaktadır. Bu nedenle işveren mirasçılara karşı açılacak dava BK. md. 125 gereğince 10 yıllık bir zamanaşımına, TEDAŞ'a karşı açılacak dava ise BK. md. 60 gereğince 1 ve 10 yıllık zamanaşımına tabidir.

Haksız fiilden kaynaklanan sorumluluğun zamanaşımı süresi (BK 60) uyarınca zararın ve failin öğrendiği tarihten itibaren 1 yıl, herhalde olay tarihinden itibaren 10 yıl olarak düzenlenmiştir.

Zamanaşımı süresinin başlaması için, haksız eylemden zarar görenin "faili" ve "zararı" öğrenmiş olması gerekir. Zararı öğrenmeden amaç, zararın kapsamı ve esası unsurları hakkında davayı açmaya elverişli bütün şartları öğrenmesidir. Zararın kapsamını belirleyecek husus "gelişmekte olan bir durum" vücut bütünlüğünün ihlalinden doğan zarar ancak tedavi sonucunda düzenlenecek doktor raporu

ile belirlenebilecekse, zamanaşımı süresi, bedensel zararı kesin olarak saptayan son tıbbi raporun verilmesinden sonra işlemeye başlar.

Borçlar Kanununun 47. maddesine göre manevi tazminat isteme hakkı doğrudan doğruya cismani zarara maruz kalan kişiye aittir. Yansıma yoluyla aynı eylem nedeniyle manevi üzüntü duyanlar manevi tazminat isteyemezler. Öyleyse, bir kişinin cismani zarara uğraması sonucunda, onun (ana, baba, karı, koca gibi) çok yakınlarından birinin de aynı eylem nedeniyle hukuken korunan ruhsal ve sinirsel sağlık bütünlüğü ağır şekilde bozulmuşsa onlarında manevi tazminat isteyebilecekleri kabul edilmelidir.

DAVA: Davacı, iş kazası sonucu maluliyetinden doğan maddi ve manevi tazminatın ödetilmesine karar verilmesini istemiştir.

Mahkeme ilamında belirtildiği şekilde, isteğin kısmen kabulüne karar vermiştir.

Hükmün davacılar ile davalılardan TEDAŞ vekilleri tarafından temyiz edilmesi üzerine temyiz isteğinin süresinde olduğu anlaşıldıktan ve Tetkik Hakimi Mehmet Beleş tarafından düzenlenen raporla dosyadaki kağıtlar okunduktan sonra işin gereği düşünüldü ve aşağıdaki karar tespit edildi.

1- Dosyadaki yazılara, toplanan delillere, hükmün dayandığı gerektirici nedenlere göre davacılar vekili ile davalılardan TEDAŞ vekilinin aşağıdaki bent kapsamı dışında kalan sair temyiz itirazlarının reddine,

2- Dava, iş kazası sonucu Maluliyet nedeniyle hak sahiplerinin uğramış olduğu manevi zararın giderilmesi istemine ilişkindir. Mahkemece, davanın kısmen kabulüne karar verilerek davalılar lehine manevi tazminat karar verilmiş ise de, bu sonuç usul ve yasaya uygun bulunmamaktadır.

Gerçekten, bu tür uyumsuzluklarda davalılar arasında BK 51 anlamında farklı sebeplerden kaynaklanan sorumluluk söz konusu olduğundan eksik teselsül (eksik Zincirleme sorumluluk) bulunmaktadır.

Davalı işveren ve TEDAŞ'in sorumluluklarının kaynakları farklıdır. İşverenin mirasçılarının, sözleşmeden doğan bir sorumluluğu olduğu halde, TEDAŞ'in sorumluluğu haksız fiilden doğmaktadır. Bu nedenle işveren mirasçılarına karşı açılacak dava BK.md.125 gereğince 10 yıllık bir zamanaşımına, TEDAŞ'a karşı açılacak dava ise BK.md.60 gereğince 1 ve 10 yıllık zamanaşımına tabidir.

Yargıtay Kararları

Haksız fiilden kaynaklanan sorumluluğun zamanaşımı süresi (BK 60) uyarınca zararın ve failin öğrendiği tarihten itibaren 1 yıl, herhalde olay tarihinden itibaren 10 yıl olarak düzenlenmiştir.

Zamanaşımı süresinin başlaması için, haksız eylemden zarar görenin “faili” ve “zararı” öğrenmiş olması gerekir. Zararı öğrenmeden amaç, zararın kapsamı ve esaslı unsurları hakkında davayı açmaya elverişli bütün şartları öğrenmesidir. Zararın kapsamını belirleyecek husus “gelişmekte olan bir durum” vücut bütünlüğünün ihlalden doğan zarar ancak tedavi sonucunda düzenlenecek doktor raporu ile belirlenebilecekse, zamanaşımı süresi, bedensel zararı kesin olarak saptayan son tıbbi raporun verilmesinden sonra işlemeye başlar; Y.H.G.K.'nın 27.11.2002 gün ve 2002/1034 sayılı Kararında aynı yöndedir. Olayımızda kazaya uğrayan Sigortalı Halil İŞCAN'ın % 86 oranında maluliyete uğradığı SSK'nın 26.09.2001 tarihli yazısı ile tespit edilmiş. Halil İŞCAN tarafından 10.09.2001 tarihinde davalılar aleyhine maddi manevi tazminat davası açmış olması nedeni ile failerin öğrenme tarihinin 10.09.2001 olduğu anlaşılmaktadır.

3- Borçlar Kanununun 47. maddesine göre manevi tazminat isteme hakkı doğrudan doğruya cismani zarara maruz kalan kişiye aittir. Yansıma yoluyla aynı eylem nedeniyle manevi üzüntü duyanlar manevi tazminat isteyemezler. Öyleyse, bir kişinin cismani zarara uğraması sonucunda, onun (ana, baba, karı, koca gibi) çok yakınlarından birinin de aynı eylem nedeniyle hukuken korunan ruhsal ve sinirsel sağlık bütünlüğü ağır şekilde bozulmuşsa onların manevi tazminat isteyebilecekleri kabul edilmelidir. Bu durumda olanların zararları ile haksız eylem arasında uygun illiyet bağı mevcut olduğundan, yansıma yoluyla değil, doğrudan zarara maruz kalma söz konusudur. Kaza sonucu ağır yaralanan ve 2 kez ameliyata rağmen iyileşmeyen çocuklarının durumu sebebiyle ruhsal bütünlüğü bozulan anne ve babanın (H.G.K. 26.4.1995 gün ve 1995/11-122, 1995/430) ve haksız eylem sonucu ağır yaralanan ve iktidarsız kalan kocanın karısının manevi tazminat isteyebileceklerine (H.G.K. 23.9.1987 gün ve 1987/9-183 1987/655) ilişkin Yargıtay Hukuk Genel Kurulu kararları aynı esaslara dayanmaktadır.

Somut olayda, iş kazası sonucu kollarını ve ayağının birini kaybettiği, ömür boyu başkasının bakımına muhtaç hale geldiği, iş göremezlik oranının %86 olduğu dosyadaki bilgi ve belgelerden anlaşılan sigortalı Halil İŞCAN ile birlikte oturmayan kardeşleri Hüseyin İŞCAN ile Fatma ÜÇ KÖYLÜOĞLU'nun bu olay nedeniyle ruhsal ve sinirsel sağlık bütünlüklerinin ağır biçimde ihlal edildiği söylenemez. Bu nedenle kardeşler lehine manevi tazminata hükmedilmesi doğru değildir.

4- 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun 168.maddesinin son fıkrası hükmüne göre, avukatlık ücretinin takdirinde hukuki yardımın tamamlandığı veya dava sonunda hüküm verildiği tarihte yürürlükte olan tarife esas alınır. Mahkemenin ihtiyari dava arkadaşlarından her biri için Avukatlık asgari ücret tarifesine göre

Yargıtay Kararları

kabul edilen miktar üzerinden ayrı ayrı vekalet ücretine karar vermesi gerekirken; hükmedilen toplam tazminat miktarı üzerinden vekalet ücretine karar vermesi usul ve yasaya aykırı olup bozma nedenidir.

O halde, temyiz eden tarafların bu yönleri amaçlayan temyiz itirazları kabul edilmeli ve hüküm bozulmalıdır.

SONUÇ: Temyiz edilen hükmün yukarıda açıklanan nedenlerle **BOZULMASINA**, temyiz harcının istek halinde temyiz edenlere iadesine, 06.03.2006 gününde oybirliğiyle karar verildi.